

ποῖον φρονεῖς, ὅτι θὰ κλίνη ἢ πλασטיγῆ; ποῖος ἄρα θὰ περιέλθῃ εἰς τὴν ἐξουσίαν, ἂν πέσῃ τὸ ὑπουργεῖον; . . . Ἐπεθύμουν πρὶν ἀναχωρήσω νὰ λάβω προφυλακτικὰ τινα μέτρα. Ἄματια ποῦ δὲν βλέπονται γρήγορα λησιμονοῦνται, λέγει ἡ παροιμία, εἰς δὲ τὰς ὑπουργικὰς κρίσεις κάμμιὰ θέσις δὲν εἶνε ἀσφαλής, ἂν δὲν λάβῃ τις προηγουμένως τὰς ἀναγκαῖας προφυλάξεις.

Γ. Γραμματεὺς. Καλὰ θὰ ἔκαμες ἂν ἐβλεπες καὶ τοὺς δύο κομματάρχας, καθότι ἀναγκαιῶς εἰς τῶν δύο ἐξ αὐτῶν θὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἐξουσίαν.

Νομάρχης. Ἀπόψε θὰ ὑπάγω νὰ ἴδω καὶ τοὺς δύο· δὲν πρέπει νὰ παραμελήσω κάμμιαν προφύλαξιν.

Γ. Γραμματεὺς. Μὴ ἀνησυχῆς, ἐγὼ θὰ εἶμαι πάντοτε ἐδῶ καὶ θὰ σὲ ὑπερασπίζωμαι, ἔστω καὶ ἂν χάσω τὴν θέσιν μου, ἴσως μάλιστα τότε ἀκόμη εὐκολώτερον. Τὰ ὑπουργεῖα πίπτουν, ἀλλ' ἡ πολιτικὴ μένει. Φοβοῦ, πρὸ πάντων τὴν κεντρικὴν ὑπηρεσίαν, ἣτις εἶνε ἀδυσώπητος· ἀλλ' εἶνε εὐκολον νὰ τῇ εὐαρεστήσῃ· παρέχε εἰς αὐτὴν ὅσον τὸ δυνατόν ὀλιγωτέραν ἀφορμὴν ἐργασίας, διότι ἡ ἐργασία τὴν βαρύνει· μὴ τῇ ζητῆς ποτὲ ὁδηγίας. Διὰ τῶν προφυλάξεων τούτων θὰ ἐκτιμηθῆς καὶ θὰ προστατευθῆς ὑπὸ τῆς κεντρικῆς ὑπηρεσίας. Ἀμφοτέρα δὲ ταῦτα ἔχουν τὴν ἀξίαν των, καὶ ἰδοὺ διατί. Ὁ ὑπουργὸς ἀναγκάζεται νὰ διορίσῃ νομάρχην τινά, πρὸς ἰκανοποίησιν βουλευτοῦ τινος· τότε προσκαλεῖ τὸν ἀρμόδιον τμηματάρχην—«Ποίαν νομαρχίαν δυνάμεθα νὰ διαθέσωμεν;—Ὁ τμηματάρχης ὑποδεικνύει τὸν νομάρχην τὸν μᾶλλον ἀπαρέσκοντα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν καὶ ὅστις ἐνίοτε εἶνε ὁ ἐργατικώτερος καὶ ἰκανώτερος τῶν νομαρχῶν τοῦ κράτους.

Νομάρχης. Θ' ἀκολουθήσω κατὰ γράμμα τὰς φρονίμους ταύτας συμβουλὰς· νὰ πέσῃ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου . . . ἢ παῦσις μου, ἂν γράψω ἔγγραφο μὴ πάντῃ ἀναπόδραστον, ἢ ἂν ζητήσω ποτὲ ὁδηγίαν τινα!

Γ. Γραμματεὺς. Δύο λέξεις ἀκόμη. Φρόντισε νὰ τὰ ἔγῃς καλὰ μὲ τοὺς βουλευτὰς καὶ μὲ τὰς ἐφημερίδας. Ἰδοὺ ὁ ὑπουργός. (Προσποιεῖται ὅτι ἐξακολουθεῖ τὴν συνομιλίαν). Μήπως ζητεῖτε καὶ ἄλλας τινὰς ὁδηγίας, κύριε νομάρχα.

Νομάρχης. Ὅχι.

ΣΚΗΝΗ ΙΑ'

[Οἱ προηγουμένοι· καὶ ὁ ὑπουργός.]

Ἵπουργός. (Πρὸς τὸν γ. γραμματέα) Δότε μοι τὴν δεσμίδα ταύτην τῶν ἐγγράφων· θὰ ὑπογράψω ἀνεξέταστος· (Ἵπογράφει τὰ ἔγγραφα χωρὶς νὰ τὰ ἀναγνώσῃ) Λοιπὸν, κύριε νομάρχα, ἤκουσατε τὰς ὁδηγίας ἅς σὰς ἔδωκεν ὁ γ. γραμματεὺς. Ποτὲ νὰ μὴ ἀναβάλλετε κάμμιαν ὑπόθεσιν· δὲν φαντάζεσθε πόσον ἐξευτελίζεται ἡ διοικήσις ἔνεκα τῶν ἀργοποριῶν. Γράφετε συχνὰ καὶ ζητεῖτε ὁδηγίας ὁσάκις διστάζετε εἰς

τι· αἱ ἀπαντήσεις τοῦ ὑπουργεῖου ποτὲ δὲν θὰ βραδύνωσι.

Νομάρχης. Ἐστὲ βέβαιος, ὅτι θέλω συμμορφωθῆ πληρέστατα πρὸς τὰς ὁδηγίας, τὰς ὁποίας εὐαρεστήθητε νὰ μὲ δώσετε. (Ἀπειλεῖ μειδιών τὸν γ. γραμματέα)

Ἵπουργός. Ὀλίγας στιγμὰς ἔχετε εἰς τὴν διάθεσίν σας· ἀφοῦ θὰ ἀναχωρήσετε αὐριον δὲν σὰς κρατῶ περισσώτερον. [Ὁ νομάρχης ἐξέρχεται].

ΣΚΗΝΗ ΙΒ'

[Ἵπουργός καὶ γ. γραμματεὺς.]

Ἵπουργός. Τώρα πλέον ἐλπίζω, ὅτι δὲν θὰ μᾶς διαταράξῃ ψυχὴ· ὑποδείξατέ μοι μόνον τὰς ὑποθέσεις, ὅσας παρέχουσι κάποιαν δυσχέρειαν· κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ ἐργασία μας θὰ προβῆ ταχύτερον.

Κλητῆρ. (Ἀνοίγων τὴν θύραν καὶ φωνάζων) Σὰς ζητοῦν ἔς τὸ σπίτι, κύριε ὑπουργέ.

Ἵπουργός. Κακὴ ὑπομονή· ὅλα τὰ ἐμπόδια συνώμοσαν, φαίνεται, κατὰ τῆς ἐργασίας μας. Μὲ περιμένουν εἰς τὴν οἰκίαν μου, ὅπου προσεκάλεσα βουλευτὰς τινὰς εἰς τὸ πρόγευμα.

Γ. Γραμματεὺς. Δύναμαι νὰ σὰς ἴδω μετὰ μίαν ὥραν; . . .

Ἵπουργός. Μετὰ μίαν ὥραν ἔχομεν ὑπουργικὸν συμβούλιον.

Γ. Γραμματεὺς. Μετὰ τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον;

Ἵπουργός. Εἶνε συνεδρίασις εἰς τὴν Βουλὴν.

Γ. Γραμματεὺς. Μετὰ τὸ γεῦμα;

Ἵπουργός. Ἐχω ὑποδοχὴν.

Γ. Γραμματεὺς. Λοιπὸν θὰ ἐργασθῶμεν αὐριον.

Ἵπουργός. Αὐριον ἔχω ἀκροάσις· ἀλλὰ μεθαύριον θὰ κλείσω τὴν θύραν καὶ θὰ ἐργασθῶμεν ἐν πλήρει ἀνέσει. (Ἐξέρχεται).

Γ. Γραμματεὺς. (Μειδιῶν) Καθὼς σήμερον. Μεθαύριον θὰ ἔχωμεν κἀνένα λόγον νὰ προετοιμάσωμεν διὰ τὴν βουλὴν, ἢ κἀνένα πρέσβυν νὰ ἐπισκεφθῶμεν ἢ φίλους νὰ ἀκούσωμεν, πρὸ πάντων δὲ βουλευτὰς νὰ κολακεύσωμεν, νὰ θωπεύσωμεν, νὰ ἐξοικονομήσωμεν ἐν τῇ ματαιοφροσύνῃ των, νὰ ἰκανοποιήσωμεν ἀκαταπαύστους ἀπαιτητὰς! Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ κυκεῶνος τοσούτων ποικίλων φροντίδων καὶ ἀσχολιῶν ἅς οἰκονομηθῶσιν ὅπως εἰμπορέσουν αἱ ὑποθέσεις τοῦ Κράτους.

[Κατὰ τὸ Γαλλικόν]

***

ΚΛΛΩΠΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ

Οἱ Παρίσιοι εἶνε πόλις διαφέρουσα οὐ μόνον ἐπὶ τῇ λαμπρότητι τῶν μνημείων αὐτῆς καὶ τῷ πλούτῳ τῆς βιομηχανίας, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ καθαριότητι καὶ τῇ ὑγιεινῇ αὐτῆς καταστάσει· διότι πλίσιστη ὄση ἐπιμέλεια καταβάλλεται περὶ παντὸς δυναμένου νὰ συντελεσῇ εἰς τὴν τῶν κατοικούντων ὑγίειαν καὶ νὰ καταστήσῃ εὐάριστον τὴν ἐν αὐτῇ διατριβὴν. Μετὰ θαυμασμοῦ

δὲ οἱ ξένοι βλέπουσιν ἀνά τὰς ὁδοὺς μέγαν ἀριθμὸν ἐργατῶν ἀπὸ πρώτας μέχρι ἐσπέρας ἐργαζομένων καὶ ἐπισκευαζόντων αὐτάς. Ὅποια δὲ ἐργασία ἀπαιτεῖται καὶ ὅποση δαπάνη πρὸς συναγωγὴν τοῦ ἀμυθῆτου ἐκείνου βορβόρου, τῶν ὑποτριμμάτων, τῶν παντοίων καθαριμάτων, ἅτινα καθ' ἑκάστην ἀπορρίπτουσι διακοσμοκίβριαι ψυχαὶ ἐν τοσοῦτῳ στενῷ χώρῳ συμπεφορημένοι;

Εἰκοσαετίαν ἤδη τὸν καθαρισμὸν τῆς πόλεως ἐκτελοῦσιν οἱ πολιτικοὶ μηχανικοὶ, ποιούμενοι χρῆσιν τῶν τελειοτάτων ἐπιστημονικῶν μεθόδων. Εἰς τοῦτο δ' ἐνασχολοῦνται δύο ἀρχιμηχανικοὶ, τρεῖς μηχανικοὶ, 112 ὁδηγοὶ ἢ βοηθοὶ καὶ τρισχίλιοι ἐργάται, ἄνδρες γυναῖκες καὶ παῖδια, πλὴν τῶν ἐργατῶν οὓς μισθοῦσιν οἱ ἐργολαβικῶς ἀναλαμβάνοντες τὴν ἀποκόμισιν τῶν ἀκαθαρσιῶν. Στράτευμα ὅλον ἔχον ἐπιτελεῖον ὑπαξιωματικούς καὶ στρατιώτας, ὧν ἕκαστον ἔχει τὴν ὀρισμένην αὐτῷ ἐργασίαν, οὐ μόνον κατὰ τὴν τακτικὴν ὑπηρεσίαν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἐκτακτὸν καὶ ἀπρόοπτον, οἷον τὴν θραῦσιν τῶν πάγων καὶ τὴν σάρωσιν τῶν χιόνων.

Κατ' ἀστυνομικὰς διατάξεις ὧν αἱ ἀρχαιόταται ἐγένοντο κατὰ τὸν δέκατον τρίτον αἰῶνα, οἱ κάτοικοι ὑποχρεοῦνται νὰ σαρόνωσι καθ' ἑκάστην τὸ τμήμα τῆς δημοσίας ὁδοῦ τὸ πρὸ τῆς οἰκίας ἢ τοῦ καταστήματος ἢ τοῦ κήπου αὐτῶν. Ἄλλ' ἐπειδὴ, ἐννοεῖται, πανταχοῦ καὶ πάντοτε οἱ νόμοι συνήθως παραβαίνονται, καὶ, δὴ καὶ ἐν Παρισίοις, ἡ κατάβρεξις ἐξετελεῖτο ἀμελῶς καὶ τὰ τὸ ὑφ' ἑκάστου καταβρεκτέον πλάτος τῆς ὁδοῦ δὲν ἦτο πλέον τῶν ἑξ ἰντσῶν. Καί τινες μὲν τῶν ἰδιοκτητῶν ἀνέθετον τὴν σάρωσιν εἰς ἐπίτηδες ἐταιρίας, τινὲς δὲ ἐξετέλουν αὐτὴν διὰ τῶν ἰδίων θυρωρῶν ἢ ὑπηρετῶν, ὥστε οὐχὶ σπανίως συνέβαινον συγχύσεις, μάλιστα δὲ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς χρήσεως τῶν σαρωτικῶν μηχανῶν, αἵτινες μόνον ἐπὶ μεγάλης ἐκτάσεως σαρόνουσι καλῶς, κἀκίστα δὲ καὶ ἀτελῶς ὅταν ἀναγκάζωνται νὰ σαρόνωσιν ὀρισμένα τμήματα τῆς ὁδοῦ, ἀπέχοντα ἀπ' ἀλλήλων, διακόπτουσαι τὴν ἐργασίαν αὐτῶν ἀπὸ θύρας εἰς θύραν καὶ ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν. Ἐπειτα δὲ ὑπάρχουσιν ὁδοὶ αἵτινες εἶνε ἀνάγκη νὰ σαρόνωνται πλεονάκις τῆς ἡμέρας. Πρὸς θεραπείαν λοιπὸν πάντων τῶν κακῶν τούτων, κατ' αἴτησιν τῶν μηχανικῶν νεώτερος νόμος ἀντικατέστησεν εἰς τὴν προσωπικὴν ταύτην ὑποχρέωσιν, εἰσφορὰν ὀρισμένης τινὸς ποσότητος χρημάτων. Καὶ δὴ ἀπὸ τῆς α' Ἰανουαρίου 1874 αἱ ὁδοὶ τῶν Παρισίων σαρόνονται ὑπὸ τῶν μηχανικῶν, τὸ μὲν θέρος ἀπὸ τῆς τρίτης πρωϊνῆς ὥρας μέχρι τῆς 6, τὸν δὲ χειμῶνα ἀπὸ τῆς 4 μέχρι τῆς 7. Ἐρχονται ἔπειτα τὰ ἀμάξια καὶ παραλαμβάνουσι τὰς ἀκαθαρσίας καὶ τὰ σαρώματα τῶν οἰκιῶν, οὕτως ὥστε τὴν 9 ὥραν τὰ πάντα εἶνε συντε-

τελεσμένα, καὶ πανταχοῦ ἄκρα καθαριότης.

Σημειωτέον δ' ὅτι πασῶν τῶν ὁδῶν τούτων ἡ ἐπιφάνεια εἶνε ἐν ὅλῳ 4,500,000 μετ. τετραγ. τούτεστι 4500 στρέμματα.

Μετὰ πολλοὺς ἐνδοιασμοὺς καὶ πολλὰ πειράματα οἱ μηχανικοὶ ἐνέκριναν τὰς σαρωτικὰς μηχανάς, καὶ ἤδη ἐργάζονται περὶ τὰς διακοσίας. Ὁ ἀριθμὸς δ' αὐτῶν βεβαίως θὰ πολλαπλασιασθῇ, διότι ἡ μηχανὴ ἐκτελεῖ ἐργασίαν δέκα ἀνθρώπων μετ' ἴσης ταχύτητος καὶ οἰκονομίας.

Ἐννοεῖται δ' ὅτι αἱ κεντρικαὶ ἀγοραὶ χρῆζουσι καθαρισμοῦ λεπτομερεστέρου καὶ μετὰ μείζονος ἐπιμελείας. Ἐν αὐταῖς ὑπάρχουσιν ἀποθήκαι ἐν αἷς συσσωρεύονται τῆς ἡμέρας αἱ ἀκαθαρσίαι, ἄχρηστα λαχανικά, πτηνὰ, ἰχθύες, ἅτινα πάντα δέον νὰποκομισθῶσιν. Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ τοῦτο μόνον, διότι ἀνάγκη νὰ πλυθῇ καὶ ὁ τόπος ἐνθα διημέρευσαν αἱ ἀκαθαρσίαι. Πρὸς δὲ τούτοις χρῆζουσι καθαρισμοῦ τὰ οὐρητήρια, οἱ ἀστυνομικοὶ σταθμοὶ, τὰ ἐν τοῖς περιπάτοις καθίσματα, ἐνὶ λόγῳ πᾶν ὃ τι ἀκάθαρτον, πᾶν δυνάμενον νὰ μολύνη ἢ ἄλλως πως ἐνοχλήσῃ τοὺς ἀνθρώπους.

Πολλὰ δὲ καὶ διάφορα εἶνε τὰ πρὸς ἀπόπλυσιν χημικὰ μέσα. Καὶ ὡς ἀντιμιασματικά μὲν εἶνε ἡ χλωριούχος τίτανος, ὁ θειούχος ψευδάργυρος καὶ θειούχος σίδηρος, τὸ φαινικὸν ὀξύ, ὡς καθαρτικὸν δὲ τὸ χλωρυδρικὸν ὀξύ καὶ ἡ νιτροβενζίνη. Ἀλλὰ τὸ ἀρίστον πάντων τῶν ἀντιμιασματικῶν εἶνε ἡ χλωριούχος τίτανος διότι ἀποσυντίθησι τὰ ἐκ τῆς σήψεως τῶν ὀργανικῶν ἐξατμιζόμενα, διὸ καὶ τὴν ῥίπτουσιν ἐν τοῖς ἀποπάτοις καὶ τοῖς ὑπονόμοις. Ὁ δὲ θειούχος ψευδάργυρος καὶ ὁ θειούχος σίδηρος ἔχουσιν ὀλιγωτέραν δύναμιν· χρησιμεύουσι δὲ ἐν διαλύσει 1 χιλιογράμμου ἁλατος ἐν 10 λίτραις ὕδατος πρὸς πλύσιν τῶν δοχείων δι' ὧν μεταφέρονται αἱ τῶν ἀγορῶν ἀκαθαρσίαι. Τὸ φαινικὸν ὀξύ εἶνε κατ' ἐξοχὴν ἀντισηπτικόν· ἀναμιγνύμενον δὲ μεθ' ὕδατος χρησιμεύει πρὸς ῥαντισμὸν τῶν αἰθουσῶν, τῶν ὁδῶν, τῶν πεζοδρομιῶν ἢ ὅπου δήποτε ὑπάρχει φόβος ὅτι ἐσάπησαν ὀργανικαὶ οὐσίαι. Διὰ τοῦ χλωρυδρικοῦ δὲ ὀξέος ἡραιωμένου δι' ὕδατος πλύνονται τὰ οὐρητήρια, οἱ τοῖχοι τῶν ἀποπάτων, οἱ τοῖχοι καὶ τὸ ἔδαφος τῶν κρεωπωλείων. Ἡ δὲ νιτροβενζίνη εἶνε μὲν δραστικωτέρα, ἀλλ' ἕνεκα τῆς δυσωδίας τῆς δὲν εἶνε δυνατόν νὰ μεταχειρισθῇ τις αὐτὴν ἀδιαφόρως ὅπου δήποτε.

Ἡ δι' ἀπλοῦ δὲ ὕδατος κατάβρεξις τῶν ὁδῶν γίνεται ἀφθονοτάτῃ μαλλον εἰπεῖν μετὰ τινος ἀσωτίας καὶ σπατάλης. Ἀλλ' αἱ λιθόστρωτοι ὁδοὶ πρὸς συντήρησιν αὐτῶν πρέπει νὰ εἶνε πάντοτε ὑγραί, εἰ δὲ μὴ παραλύουσι καὶ ταχέως σχηματίζονται βόθροι καὶ λάκκοι. Ἀντὶ δὲ νὰ ῥίπτωσιν ὕδωρ ἐπὶ τῶν ὁδῶν, πρὸς κατάπυσιν

τοῦ κονιοροῦ ἐπειράθησαν νὰ ρίπτωσιν ἄλλας τι διερὸν τουτέστιν εὐκόλως νοτιζόμενον, οἷον τὸ χλωριούχον μαγνήσιον, ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον, ὅπερ ἀπορροφᾷ τοὺς ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ ἀτμούς τοῦ ὕδατος. Ἄλλ' ὁ τρόπος οὗτος ἀπεδείχθη ἐπιβλαβὴς καὶ διότι γεννᾷ βόρβορον μαῦρον καὶ κολλώδη, καὶ μάλιστα διότι ἀποξηραίνει τὴν ἀτμόσφαιραν καὶ γίνεται αἰτία βλάβης τῆς υγιείας τῶν ἀνθρώπων. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Παρίσιοι ἀφθονοῦσιν ὕδατος, οὐδὲν ἄλλο μέσον μεταχειρίζονται πρὸς συντήρησιν τῶν ὀδῶν, κατάπαυσιν τοῦ κονιοροῦ καὶ πλύσιν τῶν πεζοδρομείων ἢ τὸ καθαρὸν ὕδωρ.

Ἐπάρχει δὲ ἀστυνομικὴ διάταξις ὑποχρεοῦσα τοὺς κατοίκους νὰ καταβρέχωσιν ἅπαξ τοῦλάχιστον τῆς ἡμέρας ἐν ὥρᾳ καύσωνος Ἄλλ' ἐπειδὴ καὶ αὕτη ἡ διάταξις, ὡς εἰκός, ἀμελεῖται ἀναγκάζονται νὰ ἐκτελῶσιν αὐτὴν οἱ τῶν ὀδῶν καθαρισταί. Γίνεται δὲ εἴτε διὰ τοῦ βυτίου εἴτε διὰ τοῦ σωλήνος ὅπερ καὶ συχνότερον. Τοῦ σωλήνος τὸ ἄκρον προσαρμύζεται εἰς τὰ παρὰ τὰ λίθινα κράσπεδα τῶν ὀδῶν φρεάτια καὶ ἐν ὀλίγῃ ὥρᾳ καταβρέχονται αἱ ὁδοὶ ἄνευ τινὸς δυσκολίας.

Ἄλλὰ δὲν ἀρκεῖ μόνη ἡ κατάβρεξις ἢ σάρωσις καὶ ἡ συλλογὴ τῶν ἀκαθαρσιῶν ὑπολείπεται τὸ σπουδαιότατον πάντων, ἢ ἀποκόμισις αὐτῶν ἔξω τῆς πόλεως. Αἱ ἀκαθαρσίαι λοιπὸν ἀπομένουσιν κατὰ τὰς ὁδοὺς, ἔως ἔλθῃ τὸ ἐπὶ τούτῳ ἀμάξιον. Ἀποκομίζονται δὲ καθ' ἑκάστην 1700 τετραγωνικὰ μέτρα ἀκαθαρσιῶν, πρᾶγμα οὐκ εὐκαταφρόνητον, εἰς ὃ δαπανᾷ ἡ πόλις πολλά, ἀναθέτουσα τὴν ἀποκόμισιν εἰς ἐργολάβον, ὅστις ὅμως δὲν εἶνε ὑπόχρεος νὰποκομίσῃ τὴν τέφραν τῶν βιομηχανικῶν ἐργαστηρίων τὰ κελύφη τῶν ὀστρέων καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἄχρηστα εἰς τὴν λίπανσιν τῶν ἀγρῶν. Τὸ μέγιστον δὲ τοῦ ἐργολάβου κέρδος εἶνε τὰ σαρώματα ἅτινα ρίπτονται ἐκ τῶν οἰκιῶν κατ' εὐθείαν εἰς τὸ ἀμάξιον.

Ἄλλοτε τὰ σαρώματα τῶν οἰκιῶν ἐρρίπτοντο ἀφ' ἐσπέρας ἔξω εἰς τὴν ὁδόν, μένοντα μέχρι τῆς πρωΐας. Ὁλην δὲ τὴν νύκτα οἱ ῥακιοσυλλέκται περιερχόμενοι καὶ ἀνασκαλεύοντες αὐτὰ συνέλεγον ὃ τι ἠδύνατο νὰ ἔχῃ ἀξίαν τινά. Ὅτε δὲ ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ ἠθέλησε νὰ καταργήσῃ τὸ ἐπιβλαβὲς τοῦτο ἔθος, οἱ δεκαπεντακισχίλιοι ῥακιοσυλλέκται τῶν Παρισίων διεμαρτυρήσαν τοσοῦτον εὐτόνωσιν, ὥστε ἡ ἀρχὴ δὲν ἐτόλμησε νὰ ἐκτελέσῃ παρευθὸς τὴν μεταρρυθμίσιν ταύτην τὴν καταστρέφουσαν τὰ συμφέροντα τοῦ σπουδαίου τούτου σωματείου. Ἄλλὰ τῷ 1870 πολιορκουμένης τῆς πόλεως τῶν Παρισίων ὑπὸ τῶν Γερμανῶν, ἀπηγορεύθη αὐστηρῶς ἢ εἰς τὰς ὁδοὺς ἐκθεσις τῶν σαρώματων, οἱ δὲ ῥακιοσυλλέκται εἰσερχόμενοι εἰς τὰς γνωστὰς οἰκίας ἠρεῦνων τὰ σαρώματα καὶ παρελάμβανον ὅσα ἐνέκρινον πρὶν ἢ ἔλθῃ τὸ ἀμάξιον.

Ἄλλὰ δὲν εἶνε τίποτε ὁ καθ' ἡμέραν καθαρισμὸς τῆς πόλεως διότι τὸν χειμῶνα ἐπέρχεται καὶ χιὼν, νέας καὶ πλείστας παρεμβάλλουσα δυσκολίας. Εἶδμεν ἀνωτέρω ὅτι ἡ ἐπιφάνεια τῶν ὀδῶν εἶνε 4,500,000 μέτρ. τετραγ. Ἐὰν δὲ τὸ στρώμα τῆς καταπεσοῦσης χιόνος ἔχῃ πάχος 10 ὑφεκατομέτρων, βλέπετε ὅτι θὰ ἔχωμεν ὄγκον χιόνος 45,000,000 κυβικῶν μέτρων, ποσὸν ὅπερ δὲν δύναται τις νὰ συναγάγῃ καὶ ἀποκομίσῃ εὐκόλως καὶ ἐν βραχεῖ. Καὶ ἐὰν μὴ τύχῃ νὰ ὑπάρχωσιν ὄχετοὶ δι' ὧν ῥέει θερμὸν ὕδωρ, ρίπτονται ἐκεῖ αἱ χιόνες καὶ ἀναλύονται ἄνευ τινὸς δυσκολίας, εἰ δὲ μὴ δὲν εἶνε δύσκολον νὰ μεταβληθῶσιν οἱ ὄχετοὶ οὗτοι εἰς παγοθήκας. Ἐπειράθησαν νὰ σωρεύσωσι τὰς χιόνους καὶ νὰ τὰς διαλύσωσιν ἔπειτα δι' ἐπιχύσεως ἀτμοῦ, ἀλλὰ τὸ μέσον τοῦτο ἐφάνη ἀνεπαρκές. Ἐπενόησαν δὲ χιονοσάρωθρα ἐλκόμενα εἴτε ὑπὸ ἀνθρώπων εἴτε ὑπὸ ζώων, ἀλλὰ καὶ ταῦτα εἰς οὐδὲν ἐχρησίμευσαν, διότι τὸ στρώμα τῆς χιόνος εἶνε πάντοτε λεπτὸν καὶ πεπατημένον ὑπὸ τε τῶν ἀμαξῶν καὶ τῶν διαβατῶν. Καταφεύγουσι λοιπὸν εἰς τὸ προχειρότατον τῶν μέσων τὸ καὶ συνηθέστατον. Ἄμα πιπτούσης τῆς χιόνος σπεύδουσιν εἰς τὸ ἔργον πάντες οἱ ὑπάλληλοι τῶν μηχανικῶν, τὰ ἀμάξια τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς καὶ τὰ πενήκοντα τῆς Ἐταιρίας τῶν Λεωφορείων, ἧτις εἶνε ὑπόχρεως νὰ παρεχῇ τὴν συνδρομὴν ταύτην. Οἱ κάτοικοι ὑποχρεοῦνται νὰ σαρόνωσι 4 μέτρα τοῦ πλάτους τῆς πρὸς τῆς οἰκίας τῶν ὀδοῦ, τὸ δὲ ὑπολειπόμενον κατὰ τὸ μέσον τῆς ὁδοῦ καθαρίζουσιν οἱ ὀδοκαθαρισταί. Ἀπαγορεύεται δὲ ἡ σάρωσις τῆς χιόνος, ἧτις παραχρῆμα ἀποκομίζεται διὰ τῶν ἀμαξίων καὶ οὕτω πως δὲν διακόπτεται ἡ συγκοινωνία. Ἀρχομένης δὲ τῆς τήξεως τῆς χιόνος ἀνοίγονται πάντες οἱ κρουνοὶ τῶν ὑδάτων, σπεύδουσιν εἰς ἔργον αἱ σαρωτικαὶ μηχαναὶ καὶ οἱ σαρωταὶ μετὰ πάσης αὐτῶν τῆς δυνάμεως καὶ ταχύτητος, μετὰ τινος δὲ ὥρας ἡ πόλις ἀναλαμβάνει τὴν συνήθη αὐτῆς ὄψιν.

Ἐννοεῖται δὲ ὅτι τὰ πάντα εἶνε προπαρασκευασμένα καὶ δὲν προσμένουσι τὴν ὥραν ἐκείνην νὰ τὰ ἐτοιμάσωσι. Ἐκαστος εἶνε ἐν τῇ οἰκίᾳ θάσει καὶ γινώσκει τί ὀφείλει νὰ πράξῃ ἄμ' ἐπελθούσης τῆς ὥρας τοῦ ἔργου. Ἄλλὰ βεβαίως γίνονται κατ' ἔτος καὶ πλείσται ὅσαι βαθμηδὸν βελτιώσεις, πρὸς τελείωσιν τῶν μηχανῶν καὶ πρὸς διεξαγωγὴν τῆς ἐργασίας ἄνευ πολλῆς ἐνοχλήσεως τῶν κατοίκων. Ἄλλὰ πρὸς τοῦτο ἀνάγκη δαπάνης καὶ δαπάνης οὐ μικρᾶς.

Εἰς τὸν καλλωπισμὸν τῶν Παρισίων δαπανῶνται κατ' ἔτος 250,000 μὲν φράγκων πρὸς προμήθειαν σαρώθρων, ψικτρῶν, διαφόρων ὀργάνων, καταβρεκτικῶν συσκευῶν ἀντιμιασμικῶν οὐσιῶν κλπ. κλπ. Τρία δὲ ἑκατομμύρια δαπανῶνται εἰς μισθοὺς τῶν σαρωτῶν, ἐν δ' ἐ-

κατομύριον εἰς ἀποκόμισιν τοῦ βορβόρου καὶ τῶν χιόνων, καὶ 450,000 φράγκων εἰς τὴν κατάρβειν τῶν ὁδῶν. Προστιθεμένων δὲ μικρῶν τινῶν ἐτι δαπανῶν, τὸ ὅλον τῆς δαπάνης τοῦ καλλωπισμοῦ τῶν Παρισίων συμποσοῦται εἰς πέντε ἑκατομύρια φράγκων κατ' ἔτος. Οὐδεις δὲ βεβαίως θὰ εἶπῃ ὅτι τὰ πέντε ταῦτα ἑκατομύρια εἶνε παρὰ πολλὰ ἀναλόγως τοῦ δι' αὐτῶν ἐπερχομένου καλοῦ. *Φ

ΚΑΛΩΠΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

Διὰ τὴν καθαριότητα τῆς πόλεως Ἀθηνῶν καὶ τὴν μισθοδοσίαν 20 ἑδοκαθαριστῶν εἶνε ὁρισμένον τὸ ποσὸν δρ. 10,800, διὰ τὸ κατάρβημα δ' ἐν γένει τῶν ὁδῶν τὸ ποσὸν δρ. 11,500.

* *

Ἐν Ἀθήναις καταλληλοτέρα ὥρα διὰ τὸ σάρωμα τῶν ὁδῶν θεωρεῖται ὅτε οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἐξέρχονται εἰς περίπατον. Ἡ μεταφορὰ τῶν ἀκαθαροσίων τῶν οἰκιῶν ἐκτελεῖσαι διὰ κάρρου, οὗ τὴν διάβασιν ἀναγγέλλει ὁ καραγωγεὺς διὰ τοῦ κλασικοῦ τοῦ κουδουνίου. Ὁ ἑδοκαθαριστὴς τῶν Ἀθηνῶν ἐνέπνευσεν εἰς τὸν κ. Γεώργιον Παράσχον τὸ ἐπόμενον χάριεν ποιημάτιον :

Πρὶν ὃ πετεινὸς λαλήσῃ καὶ χαράξῃ 'ς τὸ βουνό,
σὰ γοργὸ χελιδονάκι μὲ τὸν ζέφυρο ξυπνώ
κι' ἂν ψιλὴ ψιλὴ βροχοῦλα μοῦ δροσίξῃ τὰ μαλλιά,
εὐλογῶ μὲ χαμογέλοιο τὸν Θεὸν καὶ τὴ δουλειά.

Μ' ἔνα μου μικρὸ τραγοῦδι κῆπου κῆπου θλιβερό,
'ς τὰς αὐλαῖς τοῦ κόσμου τρέχω 'σάν τ' ἀκούμητο νερό
κι' ὅπου διῶ μικρὸ σκουπίδι καθαρῶς τὴν αὐλή,
καὶ λαμποκοποῦν οἱ δρόμοι κι' ὅλα φαίνονται γυαλί.

Ἄν ἐμπρός μου καμμιὰ τύχη νοστιμοῦλα νὰ περνᾷ
μ' ἀνασκουμπωμένο χέρι μὲ δυὸ μάτια καστανά,
«Καλὲ 'ς τὸ νερό, τὴν λέγω μοναχὴ τόσῳ 'νωρίς ;
«Σιγανά, μικρὴ μου πάππια, τὸ σταμνὶ σου νὰ χαρῆς ;»

Εἶναι μιά, ποῦ σάν τὴν νοιώσω πρὸς τὴν θύρα, τὴν αὐλή,
τίγκι, τίγκι! τὸ πτωχὸ μου κουδουνάκι τὴν λαλεῖ,
καὶ μὲ κίνιστρο σὲ χέρι καταθαίνει παχουλό,
'ς τ' ἀμαξάκι μου τ' ἀδειάζω καὶ τὸ κίνιστρο φιλω.

Ἄν κανέναν Ἀδωνίαν μὲ ἀπαντήσω τὴν αὐγὴ,
ἀπὸ μιᾶς γνωστῆς Νεράιδας μὲ προσφύλαξι νὰ βγῆ,
τὴν δουλίτσα μου κυττάζω, πέρα βρέχει! σιωπῶ,
καὶ τοῦ Καραμπέλλου ψάλλω τὸν χαρούμενο σκοπὸ.

Προχθὲς ἔνα γραμματάκι, ὅλο μύσχος καὶ φιλιὰ,
ἀπὸ μιᾶς γαλανομάτας μ' ἔτυχε τὴν τραχηλιά
«Τὰ βρεθήκια μου! τὴν εἶπα κι' οἱ γλυκοὶ τῆς ὀφθαλμοὶ
ἔσκυψαν μὲ χαμογέλοιο κι' ἔλαβα τὴν πληρωμή.

Ἄς τὰ σκουπίδια τ' ἀμαξιοῦ μου ἀπαντῶ καμμιὰ φορὰ
ἕνα τρίκωχο πεσμένο, ποῦ τοῦ λείπουν τὰ φτερά
μιὰ ἐπιγραφή μεγάλη, ἕνα τίτλον ὀψηλό,
καὶ μ' αὐτοὺς ὅπου λατρεύουν τὰ σκοῦπίδι ἀμου γελῶ.

Πρὶν ὃ πετεινὸς λαλήσῃ καὶ χαράξῃ 'ς τὸ βουνό,
σὰ γοργὸ χελιδονάκι μὲ τὸν ζέφυρο ξυπνώ
κι' ἂν ψιλὴ ψιλὴ βροχοῦλα μοῦ δροσίξῃ τὰ μαλλιά,
εὐλογῶ μὲ χαμογέλοιο τὸν Θεὸ καὶ τὴ δουλειά.

ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΤΗΤΕΣ

Ἡ παραίτησις τοῦ ἀντιβασιλέως τῆς Αἰγύπτου Ἰσμαὴλ πασᾶ, ἐγένετο ἀφορμὴ νὰ δημοσιευθῶσι διάφορα ἀνέκδοτα περὶ τῆς ἰδιαζούσης ἐλευθεριότητος ἢ μᾶλλον εἰπεῖν τῆς σπατάλης τῶν διαδόχων τοῦ διασήμευ Μεχμέτ Ἀλῆ. Ἄξια περιεργίας εἶνε τὰ θυλούμενα περὶ τοῦ παρομιώδους καταστάντος Σαῖδ πασᾶ τοῦ προκατόχου τοῦ Ἰσμαὴλ. Ὁ Σαῖδ πασᾶς ἦτο τέταρτος υἱὸς τοῦ Μεχμέτ Ἀλῆ, ἐκυβέρνησε δὲ τὴν Αἴγυπτον κάλλιον τῶν ἄλλων, κατορθώσας νὰ τύχῃ καὶ τῆς εὐνοίας τῆς Εὐρώπης. Οὗτος δὲ εἶνε ὁ μετὰ πολλοὺς δισταγμοὺς ἀποφασίσας νὰ διευκολύνῃ τὴν τομὴν τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ Σουέζ. Ἄλλ' οὐχ ἦττον παρὰ πάντων ἀνομολογεῖται ὅτι αὐτὸς πρῶτος εἰσήγαγεν εἰς τὸ κράτος τὴν κατασπάθησιν τῶν χρημάτων καὶ τὰς ἀνοήτους δαπάνας. Αὐτὸς διεκόμενε δι' εὐρωπαϊκῶν ἐπίπλων τὰ ἀνάκτορα τοῦ Καῖρου καὶ τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ οἱ Παρίσιοι δὲν δύναται ἔτι νὰ λησμονήσῃσι τὴν πολυτέλειαν τῶν ἐπίπλων καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ λαμπρότητα τῶν κατόπτρων ἅτινα ἐξετίθεντο εἰς κοινὴν θέαν πρὶν ἢ ἀποσταλῶσιν εἰς Αἴγυπτον, οὐχ ἦττον δὲ καὶ τὰς πολυποικίλους καὶ πολυδαπάνους ἐσθῆτας, ἅς αἱ πρῶται τῶν Παρισίων ῥάπτριαι ἀπέστελλον σωρηδὸν εἰς τὰ χαρέμια τῆς Αὐτοῦ Ὑψηλότητος. Ἡ ἐπὶ Ἰσμαὴλ δ' ἐπ' ἐσχάτων συντελεσθεῖσα καταστροφή τῆς Αἰγύπτου εἶχεν ἤδη ἀφανῶς ἀρχίσει ἡγεμονεύοντος τοῦ Σαῖδ. Βιβλίον ὅλον θὰ ἠδύνατό τις νὰ γεμίσει διηγούμενος τὰς ἰδιοτροπίας τοῦ Χεδιβοῦ τούτου, ὅστις ἴσας εἶχεν ἀρετὰς καὶ κακίας καὶ κατέθελε διὰ τῆς εὐφύιας αὐτοῦ ὅσον ἐξέπληττε καὶ κατετάραττε τοὺς ἀνθρώπους τὸ ἀλλόκοτον τῶν τρόπων του.

Ἀμνηχανὼν ποτε πῶς νὰ ἀνταμείψῃ μηδαινὴν ὑπηρεσίαν ὑψηλοῦ τοῦ τινος τῶ παρεχώρησε τὸ μονοπώλιον τῆς προμηθείας τοῦ βουτύρου πρὸς χρῆσιν τοῦ Αἰγυπτιακοῦ στρατοῦ ἐπὶ ἕν ἔτος. Ὁ νεοχειροτόνητος προμηθευτὴς ἐξελθὼν τῶν ἀνακτόρων ἐπώλησε τὸ δικαίωμα του κερδῆσας 1,500,000 φράγκων.

Ἄλλοτε δὲ ἐπιθυμήσας κηπὸν τινα κείμενον παρὰ τὰς πύλας τοῦ Καῖρου, προσεκάλεσε τὸν κτήτορα, ὅστις ἦτο καὶ ὑπάλληλος καὶ τὸν ἠρώτησε.

— Πόσον ἡγόρασες τὸν κηπὸν σου ;

— Ἐν ἑκατομύριον, Ὑψηλότητε, ἀπεκρίνατο ὁ ὑπάλληλος αὐξήσας κατὰ τὰ δύο τρίτα τὴν ἀληθῆ τῶ κηπου ἀξίαν.

— Ἐχει καλῶς, εἶπεν ὁ Χεδιβὸς, τὸν ἀγοράζω.

Καὶ ἐμέτρησε παραχοῖμα τὸ ἑκατομύριον. Ἄλλ' ὁ ὑπάλληλος, οὗτος εἶχεν υἱόν, ἑπταετῆς παιδίον θελακτικώτατον.

— Φέρε με τὸν υἱόν σου, εἶπεν ὁ Χεδιβὸς εἰς τὸν πατέρα, θέλω νὰ τὸν καμαρώσω.